

2020. 10. 29. Horváth Bálint

Pálos Gergely: Roynál minden házon belül van, ki se kell mozdulni a forgatáshoz

A Történetek a végtelenségről operatőrrel beszélgettünk

Pálos Gergely nemrég tért haza Svédországból, ahol az elmúlt években Roy Andersson, az északi film legendás remetéjének alkotásait fényképezte. Második közös munkájuk, a *Történetek a végtelenségről* tavaly Ezüst Oroszlánt nyert Velencében, a hazai mozikban ettől a héttől látható. A magyar operatőrrel a film szolnoki premierjén beszélgettünk Andersson zárt világáról, kedvenc jelenetei megalkotásáról, az árnyak nélküli fényről és arról, miért költözött haza majdnem egy évtized után.

Pálos Gergely 2011-ben végzett a Színház- és Filmművészeti Egyetemen. Szakmai Erasmus-ösztöndíjjal került ki Svédországba, ahol Roy Andersson stúdiójában lett gyakornok. A rendező Egy galamb leült egy ágra, hogy tűnjön a létezésről című filmjében először kamera-asszisztensként dolgozott Borbás István operatőr mellett, de Andersson állandó munkatársa egészségügyi problémák miatt nem tudta befejezni a munkát. Pálos Gergely a három éven át zajló forgatás felénél vette át az operatőri pozíciót, amelyet Andersson legutóbbi, *Történetek a végtelenségről* című alkotásában is megőrzött.

Roy Andersson, a groteszk humoráról és aprólékos stílusáról ismert svéd rendező a kortárs filmvilág legnagyobb különcei közé tartozik. 1970-ben készítette el első nagyjátékfilmjét, a *Svéd szerelmi történetet*, majd harminc éven át reklámfilmekkel foglalkozott. 2000-ben átütő sikerrel tért vissza a játékfilmekhez, a *Dalok a második emeletről* című fekete komédiával elnyerte a cannes-i zsűri díját. 2014-ben a velencei filmfesztiválon vehette át a legjobb rendezésért járó Arany Oroszlánt az *Egy galamb...* című filmért, 2019-ben ugyanitt a *Történetek a végtelenségről* című alkotása érdemelte ki az Ezüst Oroszlánt.

Roy Andersson és Pálos Gergely a forgatáson /Forrás: Royandersson.com

Az elmúlt években Svédország és Magyarország között osztottad meg az idődet. Magyar operatőrként mi a benyomásod a kinti filmiparról?

Megszakítás nélkül nyolc évig éltem kint, közben csak párszor jártam itthon, de mindig csak rövidebb időközökre. A legtöbb időt Roy Anderssonnál töltöttem el, és az övé egy nagyon speciális, különálló világ. Nála minden házon belül van, szinte ki sem kell mozdulni a forgatáshoz. Háromemeletes belvárosi ház, ott van az irodája, van benne díszletraktár, hangkeverő stúdió, jelmeztár, a földszinten pedig műtermek. De talán a legnagyobb különbség, amit megtapasztaltam a kinti és az itthoni lét között, hogy Svédországban sokkal jobban meg van tervezve az élet, az emberek akár már egy évre előre pontosan tudják, mikor és min fognak dolgozni.

Az *Egy galamb...* és a *Történetek a végtelenségről* között milyen felkéréseket kaptál?

Egy éves szünet volt a két film között, és eleinte semmit sem kaptam. Az *Egy galamb...* olyan hosszú ideig forgott, hogy akik korábban akartak volna velem dolgozni, kis túlzással már mind el is felejtették, hogy a világon vagyok. Aztán csináltam egy-két reklámot és rövidfilmet, és már el is kezdődött a *Történetek a végtelenségről*.

Pálos Gergely a *Történetek a végtelenségről* forgatásán / Fotó: Povfilm.se

A forgatás után szakmai vagy személyes okokból döntöttél úgy, hogy hazaköltözel?

Van egy kislányunk és egyszerűen hiányzott a családtagok segítsége. Csak hárman voltunk kint Stockholmban, közben kaptam Svédországon kívüli felkéréseket, ami nagyon nehézkessé tette volna a családi életünket. A feleségem amúgy is hazavágyott, úgyhogy most itthon van a székhelyünk.

A vetítés után említetted, hogy Anderssonban van egy érdeklődés a magyarok iránt. Hogyan szokott ez megnyilvánulni?

Tud egy pár szót magyarul, volt hogy ebéd közben azt mondta, hogy "finom". Többször is járt itt, valamikor a Balatonnál is. Egyszer mondta, hogy régebben amikor itt járt, annyiba került Magyarországon egy feles, mint Svédországban WC-re menni.

Andersson személyesen kért fel a munkára a második filmben?

Nem, az asszisztense felhívott, hogy meniek be hozzájuk. Először csak azt beszélte meg, hogy

Nem, az abszolút, de felhívott, hogy menjek be hozzájuk. Először csak azt beszéltek meg, hogy leforgatunk egy-két jelenetet és pályázunk vele pénzre.

Roy Andersson: *Történetek a végtelenségről*

Ez a film is három évig forgott. Mi az, ami a legközelebb áll hozzád Andersson munkamódszerében? Mennyi időbe telik, amíg létrehoztok egy-egy ennyire aprólékosan beállított jelenetet?

Az tetszik a legjobban benne, hogy nagyon sokat tesztelünk. Korábban úgy képzeltem el, hogy az ő fejében már az elejétől részletesen kidolgozva benne van egy-egy jelenet terve, de ez valójában nincs így. Rengeteget próbálunk, amíg sikerül rájönnünk, hogy hogyan is mutassuk meg az adott jelenetet, hogyan nézzen ki az egész. Átlagosan egy hónap alatt készül el egy kép, de az előkészítés hossza jelenetfüggő. Egyszerre két jeleneten tudunk dolgozni, mert ennyi díszlet fér el együtt a stúdióban.

77 évesen mennyire vesz részt aktívan a jelenetek előkészítésében?

Egyre kevésbé aktívan. A régebbi filmjeiben állítólag még saját maga barkácsolta lent a stúdióban, de most már ilyeneket nem csinál. Már az előző filmjéhez képest is kevesebbet jött le. Mi viszont jól ismerjük az ízlését és a stílusát, így sokkal jobban ránk bízta a dolgokat, nekem is több beleszólásom volt a díszletekbe, mint korábban.

Melyik "képet" volt a legérdekesebb számodra elkészíteni?

Nagyon szeretem a Hitleres jelenetet, az egy festmény alapján készült, ami ott lógott a műteremben. Mivel a világítás érdekel a legjobban, az volt a legizgalmasabb, hogy nem tipikus Roy-fény van benne, jobbról világítottuk be, viszonylag alacsonyra tettük a fényforrást. A megvalósítását tekintve még érdekes és nehéz kihívás volt a vonatállomást megcsinálni, mert egy makettet és egy óriási helyszínt kellett összehozni. Oslóban, egy nagy műteremben építettük meg magát a platformot, a vonatnak viszont csak a belseje és az ajtaja volt meg, a külseje nem. Amint leszállnak róla az emberek, a szerelvény átvált a modellre, de szinte észre sem lehet venni, sosem gondolnád róla, hogy egy maketről van szó.

Forrás: Royandersson.com

A tipikus "Roy-fény" kerüli az árnyakat. Ennek mi az oka?

Az összes filmjében hasonló a fény, nincsenek árnyékok. Onnantól fogva, hogy megjelenik egy árnyék, nagyon realista lesz az egész, vagy túl hangulatos lesz a kép. Mi viszont kerüljük a realizmust, valamint a túl nagy kontrasztokat is. Másrészt egy árnyék túlságosan is konkrétá tenné a jelenetet, árnyékok nélkül viszont sokkal időtlenebb tud lenni egy-egy szekvencia.

A díszletben sokszor alkalmaztok hagyományos optikai illúziókat a tér megnövelésére. Melyik a kedvenc megoldásod?

Amikor egy belső térben látod a plafont. Gyakorlatilag lehetetlen lenne egy stúdióban, hiszen ott fent a lámpák vannak. Ilyenkor falemezre vagy hungarocellre festjük rá a plafont és viszonylag közelről belógatjuk a kamera elé. Ezt azért lehet így megcsinálni, mert a kamera végig fix helyzetben van. Ebben a filmben amúgy sokkal több digitális trükk van, mint korábban, sokszor alkalmaztunk green screent is. Roy számára óriási lehetőségek nyíltak így meg, nem kellett mindent egy az egyben megcsinálni a stúdióban.

Forrás: Royandersson.com

A repülő pár jelenetében visszaköszön egy híresebb festmény. Téged mennyire ihlet meg a festészet?

A repülő pár egy Chagall-festményből jött. A Hitleres kép ugyan pont annyira részletes volt, hogy szinte lemásoltuk, de egy festmény általában nem annyira konkrét, mint egy fotó, nagyobb szabadságot ad az embernek. Sokszor előfordult már korábban, hogy amikor elakadtam, kinyitottam egy festményalbumot inspirációként. Sokkal nagyobb hatással vannak rám, mint a filmek. Goyának van például egy festménye egy parazsat tartó fiúról, nagyon erős hangulata van, az sokáig velem maradt.

Mi lesz a következő munkád?

Indiában fogok csinálni egy filmet, ha még Svédországban laknánk, talán nem is tudtam volna elvállalni. Sokat még nem mondhatok róla, de nem Bollywood, hanem művészfilm, és nagyon jó a forgatókönyve.

interjú

operatőr

Pálos Gergely

Roy Andersson

szolnoki filmfesztivál

ATAFF

Történetek a végtelenségről

Tetszik

Megosztás

53 ember kedveli. Az ismerőseid közül te lehetsz az első.

0 hozzászólás

Rendezés: Legréggebbi ↕

Hozzászólás írása...

 Facebook Hozzászólások modul

[STÁB](#)

[PARTNEREK](#)

[RÓLUNK](#)

[KONTAKT](#)

[ADATVÉDELEM](#)

[Filmhu](#)

[HMDB](#)

[FilmInHungary](#)

[Filmtörténet](#)

[Szakma](#)